

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 11.06.2024 § 77

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 11.06.2024

§ 77

Tilannekatsaus ja menettelyohjeet DigiOne-hankkeen neuvotteluihin

4871/00.01.03.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsén, p. 044 716 1328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asian tiedoksi. Lautakunta päättää antaa menettelyohjeeksi opetus- ja kasvatusjohtajalle DigiOne-ohjausryhmän jäsenenä etsiä neuvotteluratkaisua DigiOne-hankkeen jatkamiseksi siten, että hankkeen kustannukset Lahden osalta eivät ylitä sivistyslautakunnan 12.12.2023 §111 hyväksymässä Digione-yhteistyösopimuksessa sovitusta.

Käsittely

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. Granqvist poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Perusteluosa

DigiOne-yhteistyösopimus ja siihen tehdyt muutokset

Sivistyslautakunta on 15.12.2020 § 130 päättänyt hyväksyä DigiOne-yhteistyösopimuksen. Yhteistyösopimuksella Kuntien Tiera Oy (jäljempänä

Tiera) sekä Vantaa, Espoo, Oulu, Tampere, Turku, Jyväskylä ja Lahti sopivat DigiOnen toteuttamisesta yhteistyössä (yhteistyösopimuksen kaikki kuntaosapuolet jäljempänä edelläkävijäkunnat). Vantaan kaupunki toimii hankkeen isäntäkuntana.

DigiOne-hankkeessa toteutetaan oppimisen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava valtakunnallinen digitaalinen alusta, jossa on koottuna käyttäjäystävällisesti kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut. Alustan tavoitteena on kasvaa opetusalan valtakunnalliseksi digitaalseksi ekosysteemiksi, johon myös muut opetuksen järjestäjät ja alan toimijat voivat liittyä. DigiOne kattaa palvelut perusopetukseen ja lukiokoulutukseen. Myöhemmin on mahdollista päättää varhaiskasvatuksen ja ammatillisen koulutuksen palveluiden integroimisesta ja/tai kehittämisestä DigiOneen. Tämä kuitenkin edellyttää erillistä rahoitusta ja kehittämispanosta.

Yhteistyösopimus jakautuu hankevaiheeseen sekä jatkokehitys- ja ylläpitovaiheeseen. Hankevaiheessa edelläkävijäkuntien ja Tieran on tarkoitus kehittää DigiOne-ekosysteemiä ja -palvelualustaa yhdessä ekosysteemiin kuuluvien palveluiden tuottajien kanssa siten, että jatkossa ratkaisu on käytössä useissa eri kunnissa ja että muut kunnat osaltaan osallistuvat DigiOnen jatkokehittämisen kustannuksiin. Jatkokehitys- ja ylläpitovaiheeseen siirryttäessä DigiOne luovutetaan Tieran hallinnoitavaksi ja sitä kehitetään tarkoituksena saattaa ekosysteemi mahdollisimman laajasti käytettäväksi. Jatkokehitys- ja ylläpitovaiheessa DigiOnessa mukana olevat kunnat päättävät palvelusopimuksessa sovitun hallintamallin mukaisesti palvelualustaan ja ekosysteemiin liittyvistä asioista, jotka operaattorina toimiva Tiera toteuttaa.

Edelläkävijäkunnat ovat alun perin yhteistyösopimuksella sitoutuneet rahoittamaan hanketta liittymismaksuilla yhteensä n. 5,4 M€:lla. Jyväskylän ja Lahden liittyminen yhteistyösopimukseen lisäsi liittymismaksujen yhteismäärää 1,2 M€:lla yhteensä 6,7 M€:on, josta Lahden osuus on 477 000 euroa. Business Finland Oy on aiemmin myöntänyt DigiOnelle 5,4 M€ tuen ja Kuntaliitto 0,25 M€ tuen. Edelläkävijäkuntien rahoituksen ja tukien kanssa hankkeen kokonaisbudjetti oli vuonna 2020 yhteensä 12 M€.

Sivistyslautakunta hyväksyi 13.12.2022 DigiOne-yhteistyösopimuksen muutossopimuksen, jossa sovittiin muun muassa hankkeen lisärahoituksesta yhteensä 2,2 M€:lla, josta Lahden osuus on 154 000 € sekä hankkeen jatkumisesta vuodelle 2024. Lisäksi kuntaliitto myönsi 0,25 M€ tuen hankkeelle. Tällöin hankkeen kokonaisbudjetti oli 14,5 M€.

Kaupunginhallitus päätti 6.11.2023 §375 Lahden osallistumisesta DigiOne-edelläkävijäkuntien yhteiseen Business Finlandille osoitettuun hankehakemukseen ja hankkeeseen (kustannusarvio 2 570 000 euroa, josta Business Finland Oy rahoittaa puolet ja Lahden omarahoitulosuus on 90 900 euroa).

Sivistyslautakunta päätti muutetusta yhteistyösopimuksesta 12.12.2023 §111. Yhteistyösopimuksen muutossopimuksessa sovittiin hankkeen lisärahoittamisesta enintään yhteensä 11 823 621 eurolla (Lahden osuus on 827 653 euroa) ja hankkeen jatkamisesta vuodelle 2025 ja mahdollisesti tätä pidempään siten, että hanke päättyy, kun lukio-opetuksen toiminnallisuudet sisältävä versio on luovutettu Tieralle ja hanke on ajettu alas. Hankkeen kokonaisbudjetti on nyt 20,4 M€ (ei sisällä Business Finlandin ja Kuntaliiton rahoitusta), josta Lahden osuus on 1 428 000 €.

Lisäksi sopimuksessa sovittiin, että yksittäisellä kunnalla on mahdollisuus keskeyttää DigiOne-hanke omalta osaltaan keväällä 2024. Tällöin kunnan

on keskeyttäessään omalta osaltaan hankkeen maksettava osuutensa hankkeen kustannuksista, jotka ovat kertyneet tarkastuspisteeseen mennessä, osuutensa mahdollisista hankkeen alajakustannuksista, yhteisten palvelujen palvelumaksut vuoden 2029 loppuun asti sekä muut mahdolliset poisjäämisestä hankkeelle aiheutuvat kustannukset.

Nykytilanne

DigiOne-hankkeessa on toteutettu alkuvuoden aikana yhteistyösopimuksen muutossopimuksessa sovittuja kehittämistoimenpiteitä, jotka perustuvat ulkopuolisen arvioijan vuoden 2023 lopulla laatimiin suosituksiin. Kehittäminen on suuntautunut hankkeen päätöksentekoon, kehitysmalliin sekä laajuuden hallintaan ja lisäksi hankkeeseen on palkattu projektijohtamisen asiantuntija. Toteutetut kehittämistoimet ovat olleet hankkeen edistämisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisia ja tarpeellisia.

Hankkeen tekninen kehitystyö on edistynyt siten, että suunnitelman mukaisesti ensimmäinen versio valmistuisi Q1/2025 ja olisi otettavissa Lahden kaupungin perusopetuksen pilottikouluilla käyttöön syksyllä 2025. Kehitystyön painopisteinä on ollut perusopetuksen ja lukion yhteiset toiminnallisuudet. Kevään aikana suoritettavat moduulikohtaiset testit ovat olleet toiminnallisesti onnistuneita. Testausta tehneet käyttäjät ovat olleet tyytyväisiä testattujen osioiden käytettävyyteen, hyödyllisyyteen ja opittavuuteen. Käyttäjät ovat kokeneet, että kehitettävät työkalut vastaavat koulujen ja opettajien tarpeisiin.

Ulkopuolinen arvioija on tehnyt kevään 2024 aikana kaksi uutta katselmointia integraatioarkkitehtuurista ja -toteutuksesta sekä hankkeen uudelleenkatselemoinnin. Molemmissa katselmoinneissa havaittiin riskejä,

joista merkittävimmät liittyvät arkkitehtuuriin, integraatioihin sekä hankkeen hajautettujen vastuiden malliin. Hankkeen ohjausryhmä totesi kokouksessaan 18.4.2024, että DigiOnen jatkamiseen liittyy yhä merkittäviä epävarmuustekijöitä ja näin ollen hankkeen jatkaminen edellyttää sen uudelleenmuotoilua.

Edelläkävijäkunnista Espoo, Tampere, Oulu ja Turku ovat tehneet päätöksen keskeyttää hanke omalta osaltaan. Espoon päätös on tehty 27.5.2024 ja se on ollut ehdoton. Tampereen päätös on tehty 27.5., Oulun päätös 28.5. ja Turun päätös 30.5. Tampereen, Oulun ja Turun päätökset ovat olleet ehdollisia siten, että jos hankkeen uudelleenmuotoilussa saavutetaan neuvotteluratkaisu, kaupungit varaavat mahdollisuuden jatkaa hankkeessa. Tampereen päätöksessä on lisäksi edellytetty, että neuvotteluratkaisu saavutetaan kesäkuun aikana.

Toimintavaihtoehdot

Yksittäisten kuntien omalta osaltaan tekemä hankkeen keskeyttäminen ei itsessään keskeytä koko hanketta, vaan lähtökohtaisesti luo jäljelle jääville sopijapuolille neuvotteluvaihtoehdon syntyvän rahoitusvajeen kattamisesta. Neuvottelu-aika on yhteistyösopimuksen mukaan kuusi kuukautta tai rahoitusvajeen ratkaisemisen edellyttämä lyhyempi aika. Mikäli neuvotteluissa ei saavuteta tulosta isäntäkunta Vantaalla ja hankkeen ohjausryhmällä on oikeus keskeyttää hanke ilmoittamalla osapuolille hankkeen keskeyttämisestä. Koko hankkeen keskeytyessä keskeytyshetken mennessä syntyneet hankkeen kustannukset jaetaan Vantaan ja muiden edelläkävijäkuntien kesken edelläkävijäkuntien pakollisten liittymismaksujen suhteessa.

Ohjausryhmän 6.6.2024 kokouksessa edelläkävijäkunnat Espoota lukuun ottamatta ilmoittivat ottavansa yhteistyösopimuksen mukaisella

osuudellaan vastataksaan hankkeen kustannuksista ajalla 6.6.2024-19.6.2024 ja Tiera ilmoitti ottavansa vastakseen tältä ajalta Espoon osuuden. Seuraavassa hankkeen ohjausryhmän kokouksessa 19.6.2024 päätetään yhteistyösopimuksen hallintamallin mukaisesti, onko neuvotteluteitse edellytyksiä löytää ratkaisua, jolla hanke pystytään saattamaan valmiiksi vai keskeytetäänkö hanke, koska realistisia jatkumahdollisuuksia ei nähdä. Kokouksessa päätetään myös hankkeen neuvotteluajan kustannusten vastaamisesta.

Alustava suunnitelma hankkeen jatkamiseksi on, että Tiera ottaisi nykyistä suuremman roolin ja vastuun DigiOne-kehittämistyöstä.

Neuvottelutuloksen saaminen alustavan suunnitelman pohjalta edellyttää vielä laajoja neuvotteluja. Voimassa olevan yhteistyösopimuksen mukaan neuvotteluvaihe voi kestää enintään kuusi kuukautta. Mikäli neuvotteluissa päästään neuvottelutulokseen, saatetaan neuvottelutuloksen mukaiset sopimukset sivistyslautakunnan päätettäväksi erikseen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Vantaan kaupunki, kehittämisjohtaja Sari Alm, tietohallintojohtaja Marko Monni, talouspalvelut